

економікою страхування займає стратегічну позицію, яка визначається тим, що воно надає гарантії поновлення порушених майнових інтересів у випадку непередбачуваних природних, техногенних та інших явищ, позитивно впливає на зміцнення фінансів держави. Воно не тільки звільняє бюджет від видатків на відшкодування збитків при настанні страхових випадків, але й є одним з найстабільніших джерел довгострокових інвестицій. У державах з неринковою системою господарювання, до якої належала наша країна, страхування відіграє додаткову роль, оскільки відшкодування збитків головним чином здійснюється державою шляхом виділення бюджетних коштів для ліквідації наслідків стихійного лиха і на інші аналогічні цілі. Можна стверджувати, що допомога держави важлива, але ні в якому разі вона не повинна стати єдиним або основним джерелом компенсацій. У зв'язку з цим створення системи фінансових гарантій, розвиток страхування в Україні, як механізму захисту майнових інтересів, є і необхідним і особливо значимим.

Список використаних джерел:

1. Мусин В.А. О природе страховых правоотношений // Правоведение. – 1970. – №4. – С.41 – 46
2. Гринюк Олена Володимирівна. Цивільно-правові аспекти майнового страхування в Україні: дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2004. – с.210

Концепція «соціальної держави» Німеччини – взірць для побудови високорозвиненої держави

Матвєєва О.І., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Пустовіт Ж.М.*

В даний час більшість розвинених країн у тій або іншій мірі є соціальними державами. Концепція «соціальної держави» у Німеччині має свою історію. Вона сягає своїм корінням у середину XIX століття і пов'язана з іменами Людвіга фон Штейна. Саме Німеччина протягом тривалого періоду часу була свого роду світовим лідером у формуванні концепції «соціальної держави» [1, с. 324], з чим не можна не погодитись і сьогодні. Ідеям «соціальної держави», вже більше 160 років, а практика його в Німеччині розмняла більш ніж піввіковий ювілей. Природно, що сучасні німецькі політики розуміють необхідність реформування сформованої системи. Однак, підходи до цих реформ у політичних сил Німеччини різні, що можна простежити з історії. Цим визначається актуальність даної теми.

Для більш детального знайомства з описуваною концепцією, звернемося до історії. Поняття «соціальна держава» було вперше вжито в 1850 р. знаменитим економістом Л. фон Штейном. Учений вважав, що ідея держави полягає у відновленні рівності і свободи, в піднятті нижчих, знедолених класів до рівня багатих і сильних, що держава повинна «здійснювати економічний і суспільний прогрес всіх його членів, так як розвиток одного є умовою і наслідком розвитку іншого і в цьому сенсі ми говоримо про соціальну державу» [2, с. 48]. Ідеї соціальних реформ Л. Штейна знайшли підтримку серед різних організацій німецького робочого руху, і практично відразу після появи цих ідей була зроблена перша спроба здійснення деяких соціальних реформ в Німеччині. У 1883 році було введено допомогу по безробіттю, у 1884 році – страхування від нещасних випадків, в 1889 році – елементи пенсійного забезпечення трудящих.

Прикладом Німеччини на початку ХХ століття пішли Швеція, Сполучене королівство, Італія, в яких також були введені аналогічні соціальні гарантії [3, с. 6]. У подальшому, протягом ХХ століття, Німеччина була свого роду лідером, у практиці формування моделей «Соціальної держави», так окремі моменти, останнього, було видно вже за часів «Веймарської республіки», а найбільш повно практичний розвиток цих ідей почався з 1949 року [2, с. 51]. Аналізуючи законодавство Німеччини, можна прослідкувати, що пріоритетними напрямками соціальної політики в Німеччині були і залишаються: обов'язкове медичне страхування, система соціального страхування, пенсійна система, страхування по догляду за недієздатними, соціальна допомога незаможним, заходи активної і пасивної підтримки безробітних тощо. Проте, «соціальна держава», не є усталена, статична модель, а система, що розвивається, а значить, має свої внутрішні суперечності.

До основних проблем і конфліктів соціальної держави, які проявилися в 80-90-і рр. ХХ століття відносять: протиріччя між розширюється соціальною політикою та економічним зростанням, економічними труднощами і необхідністю фінансування соціальних витрат; конфлікт між особистістю і державою, а також тенденції до бюрократизації апарату, який займається соціальною підтримкою населення. У цілому всі ці проблеми показали, що моделі «соціальної держави» потребують серйозних коректувань. Таким чином, на рубежі ХХ-ХХІ століть, стало зрозуміло, що «соціальна держава» як система має свої переваги і недоліки. Частина німецьких політиків виступала за збереження сутностей «соціальної держави» у Німеччині. Інша частина усвідомлювала необхідність реформування «соціальної держави» у Німеччині. Такий поділ викликало до життя затяжні дискусії про реформування «соціальної держави» в Німеччині. Лідером тієї частини німецьких політиків, які усвідомлювали необхідність реформування «соціальної держави» у Німеччині став Г. Шредер. Під час його канцлерства до життя був викликаний «Порядок денний 2010», який включав в себе реформи ринку праці, соціального страхування, податкову і фінансову реформу, перетворення системи міжбюджетних відносин, заходи з дерегулювання економіки, державне стимулювання інноваційної діяльності. Однак, ці реформи, хоча й були економічно обгрунтованими, в той же час були ультра непопулярні серед низки зацікавлених сторін – профспілок, безробітних і т.д., тобто усіх, які оцінили на собі всі плюси «соціальної держави» у Німеччині. Як наслідок, Г. Шредер втратив свою посаду. У 2005 році на чолі Німеччини опинився уряд Ангели Меркель, який було налаштований спочатку негативно по відношенню до реформ Шредера. Ангела Меркель разом зі своїм програмним документом про «нову соціальну ринкову економіку», була лідером тієї частини німецьких політиків, які виступали за збереження сутностей «соціальної держави» у Німеччині. У той же час перші роки її канцлерства, соціальна політика її уряду мало чим відрізнялася від політики проводилася її попередником Г. Шредером. Ситуація змінюється починаючи з 2007 року, коли А. Меркель починає послідовно виступати за відродження ідей «соціальної держави» у Німеччині, на основі «нової соціальної ринкової економіки», з урахуванням нових економічних реалій та тенденції до глобалізації. Ця програма дозволила канцлеру Меркель зберегти свою посаду в 2009 році [4, с. 88-89].

Аналізуючи думки вчених, а також практику закріплення принципу

«соціальної держави» в Основних законах, то можна зробити висновок, про те, що соціальна держава являє собою особливий тип високорозвиненої держави, в якому забезпечується високий рівень соціальної захищеності всіх громадян за допомогою активної діяльності держави з регулювання соціальної, економічної та інших сфер життєдіяльності суспільства. На мою думку, саме людина – є найвищою соціальною цінністю, без якої жодна держава не може існувати. Отже, навколо людини, враховуючи усі потреби для її існування, держава повинна сприяти забезпеченню і реалізації політики «соціальної держави», беручи до уваги, як взірць, історичну політику побудови «соціальної держави» - Німеччина.

Список використаних джерел:

1. Павлов Н. В. Сучасна Німеччина: навчальний посібник з країнознавства. – М.: Вища школа, 2005. – 567 с.
2. Гончаров П. К. Соціальна держава: сутність і принципи // Вісник Російського університету дружби народів. – Сер.: Політологія. – 2000. – № 2 – с. 46-59.
3. Милецкий В.П. Социальное государство: эволюция теории и практика. Автореф. дис... док. полит. наук. СПб.: 1998. – 32 с.
4. Німеччина: в очікуванні реформ [Обговорення за участю В. Б. Белова, В. В. Івантера, Р. С.Грінберга, С. П. Капіці та ін] // Вісник Європи. – 2005. –№ 15. с. 89-90

Правове становище жінок гарему Османської імперії

Руснак І.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент *Хойнацька Л.М.*

Уявлення європейців про гарем й досі базується на міфах та легендах. І це не дивно, бо в Османській імперії не було найзабороненішого місця для чужинця, ніж гарем - обитель дружин і наложниць султана.

Безглуздо вважати, що гарем – це суто східний феномен. Свого часу його аналоги існували у багатьох культурах світу, але з часом відмерли, принаймні, офіційно. Хоча з історії відомо, що майже у кожного державного правителя існував свій неофіційний гарем. Так, європейських монархів оточувало безліч фавориток. Проте тільки на Сході гареми були узаконені, оскільки існування гарему регламентується принципами ісламу. В Корані зазначено, що кожен чоловік повинен опікувати певну кількість жінок.

У процесі історичного розвитку склалося так, що спочатку в гаремі мешкали лише рабині. Згодом гарем набув статусу місця перебування усіх жінок султана, включаючи дружин, дітей, сестер та валіде-султан (мати правлячого султана).

Щодо життя та устрою гарему можна зазначити наступне: очолювала його валіде-султан. Звичайна мешканка гарему мала відповідати певним вимогам: обов'язково бути мусульманкою за віросповіданням, знати турецьку, тлумачити Коран і володіти іншими науками, уміти танцювати, співати та задовольняти бажання свого Повелителя. Також в гаремі проживали раби-євнухи. Вони ідеально підходили для керівництва складною системою гарему, оскільки були безпристрасними до жіночих примх.

Треба наголосити, що гарем, всупереч європейським уявленням, не мав ознак публічного будинку. Він скоріше нагадував інститут шляхетних дівчат, що став важливою частиною державного устрою Османської імперії.

Оскільки після правління Сулеймана Пишного, його наступники майже не цікавилися політикою, керівництво імперією здійснювали дружини і